

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Olivera Milošević i Sanja Pavlović, na sednici održanoj 27. 3. 2025. godine jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstom „Unakaženo lice poštenog policajca uvod u 15. mart“, objavljenim 12. marta 2025. godine, dnevni list „Alo“

1. prekršio je tačke 1, 2 i 3 Poglavlja I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara i novinarki Srbije o obavezi novinara /novinarki da tačno, nepristrasno, potpuno i blagovremeno izveste o događajima od javnog interesa, držeći se novinarskih standarda koje propisuje Kodeks, da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose i komentara, pretpostavki i nagađanja, kao i odredbu po kojoj je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina,

2. prekršio je tačku 2 poglavlja II (Nezavisnost od uticaja), po kojoj ekonomski i politički interesi izdavača ne smeju da utiču na uređivačku politiku na način koji bi za posledicu imao netačno, pristrasno, nepotpuno i neblagovremeno informisanje javnosti,

3. prekršio je tačke 1, 2 i 3 Poglavlja III (Odgovornost novinara/novinarki), po kojima su novinari/novinarke dužni da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuju činjenice neophodne građanima da donose informisane odluke, da neguju kulturu i etiku javne reči, ne koriste govor mržnje, agresivnu retoriku ili retoriku koja može podsticati na diskriminaciju ili agresivno ponašanje, odgovorni su, pre svega, javnosti i tu odgovornost ne smeju da podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa,

4. prekršio je i tačku 6 Poglavlja V (Poštovanje dostojanstva), po kojoj novinari/novinarke ne smeju da podstiču strahove ili neutemeljene nade javnosti.

Nalaže se dnevnom listu „Alo“ da odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Komitet pravnika za ljudska prava (YUCOM) podneo je žalbu zbog teksta koji je na naslovnoj strani dnevnog lista najavljen pod naslovom „TERORISTI TEŠKO POVREDILI POLICAJCA“, a koji je objavljen na drugoj i trećoj strani. U tekstu se, između ostalog, navodi da su „boljševički plenumaši“ prilikom blokade RTS-a mučki bokserom udarili policajca koji je pošteno radio svoj posao. Podnosioci žalbe su ukazali da je objavljena neistinita informacija. Prethodnog dana u drugim medijima je objavljen snimak na kojem se vidi da je policajca u civilu udario pripadnik Žandarmerije, što „Alo“ nije objavio. List nije objavio ni izjavu policajca u kojoj se izvinjava ako je doveo javnost u zabludu i poziva na istragu koja bi utvrdila istinu. Po mišljenju žalilaca, iznete su neproverene informacije i nije konsultovano više izvora, čime se izveštavanje svodi na ostrašćeno iznošenje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina.

Redakcija lista „Alo“ nije odgovorila na žalbu.

Članovi Komisije su se saglasili sa argumentima podnosioca žalbe. Informacija o tome da su studenti, u tekstu označeni kao „teroristi“ i „boljševički plenumaši“, pretukli policajca objavljena je bez ikakve provere i dokaza, iako je u to vreme javnosti bio dostupan i snimak koji je pokazivao nešto sasvim drugo. List nije ni pokušao da ukaže na to da je reč o nepotvrđenim informacijama, koje su samo jedna od iznetih verzija događaja, već ih je predstavio kao utvrđene činjenice, iako je zapravo reč o nagađanjima. Uz sve to, iznete su i veoma ozbiljne optužbe na račun studenata koji su protestovali ispred RTS-a, samo na osnovu nedorečene izjave policajca, zbog koje se on kasnije izvinio javnosti.

Time su prekršene odredbe Kodeksa o obavezi novinara /novinarki da tačno, nepristrasno, potpuno i blagovremeno izveste o događajima od javnog interesa, držeći se novinarskih standarda koje propisuje Kodeks, da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose i komentara, pretpostavki i nagađanja, kao i odredbu po kojoj je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina,

Komisija podseća i da su novinari/novinarka dužni da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuju činjenice neophodne građanima da donose informisane odluke, i da tu odgovornost javnosti ne smeju da podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa, što je, po mišljenju Komisije, ovoga puta bio slučaj. Komisija veruje da se redakcija vodila nekim drugim, a ne javnim, interesom, posebno s obzirom na činjenicu da je, po svemu sudeći, namerno, ignorisala sve informacije koje nisu išle u prilog tezi koju je zastupala.

Iako gotovo svakodnevno svedočimo sličnom izveštavanju (i o ovom slučaju su na sličan način izveštavali i drugi mediji), tvdnje iz teksta poput „Stravično nasilje je počelo, a kulminacija se očekuje u subotu“, „Uvod u 15. mart“, „napad na državu Srbiju“, po mišljenju članova Komisije, ne samo da predstavljaju nedozvoljenu agresivnu retoriku, već su mogle i da ozbiljno

uplaše građane, Reč je o namernom dizanju tenzija pred najavljeni protest 15. marta, čime je prekršena i tačka Kodeksa koja zabranjuje novinarima da podstiču strahove kod ljudi.

Beograd, 27. 3. 2025.

Predsedavajuća

Sanja Pavlović